

Länsstyrelsen
Gävleborg

BESLUT

2018-11-19

1 (14)

Dnr 511-5531-2011
80-240

Naturvårdsenheten

Se sändlista

BILDANDE AV GRÅBERGETS NATURRESERVAT

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) det område som avgränsats på karta enligt bilaga 1 och 2, med den gräns som slutligen märks ut i fält, som naturreservat. Naturreservatets namn ska vara Gråbergets naturreservat.

För att tillgodose och uppnå syftet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet (se Föreskrifter för naturreservatet samt karta i bilaga 3).

Slutligen fastställer länsstyrelsen med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. skötselplan enligt bilaga 4 för naturreservatets långsiktiga vård. Förvaltare för naturreservatet ska vara länsstyrelsen.

Förevarande beslut träder i kraft när det vinner laga kraft. Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Föreskrifterna enligt punkten C om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet och om ordningen i övrigt inom naturreservatet träder dock i kraft den dag som framgår av kungörelsen i länets författningssamling, och dessa föreskrifter gäller därvid enligt 7 kap. 30 § andra stycket miljöbalken omedelbart, även om de överklagas.

Uppgifter om naturreservatet

Benämning:	Gråbergets naturreservat
NVR-id:	21-2046813
Kommun:	Gävle kommun
Lägesbeskrivning:	12 km NO Gävle. Se översiktskarta (bilaga 2)
Centrumkoordinater (SWEREF99 TM):	E: 626485 N: 6736507
Gräns:	Se bifogad beslutskaart (bilaga 1), gränsen är markerad med den svarta streckade linjen.
Fastigheter:	Bönan 1:1 Bönan 6:1
Markägare:	Gävle kommun (Bönan 1:1) Staten genom Fortifikationsverket/ Naturvårdsverket (Bönan 6:1)
Areal (från VIC Natur):	Total areal 49,3 ha Landareal 43,2 ha Hav 6,1 ha Produktiv skogsmark 38,5 ha Därav naturskog* ca 15 ha *Areal från länsstyrelsens naturskogsinventering
Förvaltare:	Länsstyrelsen
Friluftsliv:	Området är av stort intresse för friluftslivet

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara den biologiska mångfalden, att vårda och bevara värdefulla naturmiljöer, samt att tillgodose friluftslivets behov av områden. De värdefulla livsmiljöerna gammal tallskog och kalkrika klippängar, samt de typiska växt- och djursamhällen som är karakteristiska för dessa livsmiljöer längs Gästrikedkusten ska ha gynnsamt tillstånd*. Strukturer som död

* =Gynnsamt tillstånd (på objektsnivå) är jämförbart med begreppet gynnsam bevarandestatus. Vad som menas med gynnsam bevarandestatus definieras i 16 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

ved, gamla grova träd och solbelysta klippängar ska förekomma i för livsmiljöerna gynnsam omfattning.

Naturreseptatet skall vara tillgängligt för allmänheten och det skall finnas goda möjligheter för besökare att uppleva naturen i området utan att skada den värdefulla vegetationen.

Syftet ska nås genom att:

- Skogsbruk förbjuds i hela naturreseptatet.
- Skogsmarken lämnas för i huvudsak fri utveckling.
- Naturvärdena bibehålls genom att exploatering och arbetsföretag förbjuds.
- Naturreseptatet tillgängliggörs för allmänheten genom anläggande och underhåll av stigar, rastplatser, P-plats och informationsskyltar.

Skäl för beslutet

Gråberget ligger vid kustlinjen på Norrlandet nordost om Gävle, mellan de gamla fiskelägena Bönan och Utvalnäs. Större delen av området utgörs av ett bergigt kustområde där kalt berg stupar brant ned i havet.

De sydvända öppna klipporna och hållarna hyser en säregen och intressant kalkpåverkad klippängsflora med flera sol- och värmekrävande arter, varav några har sin naturliga nordgräns här. Till karaktärsarterna hör blodnäva, gulmåra, fältmalört, flockfibbla, ljung, tjärblomster och getrams, samt de små ormbunkarna svartbräken, gaffelbräken och murruta. Murruta har här sin enda förekomst i Gävle kommun. Snäckfaunan är också rik med ovanliga arter som mindre kristallsnäcka och löksnäcka.

Ovanför de öppna klipporna vidtar en gammal vindpinad hållmarkstallskog med grova tallar, som längre in övergår i äldre blandbarrskog. På fuktigare partier växer klibbal, sälg, rönn och även grova aspar. Död ved finns spritt i området, främst som torrakor men även i form av lågor. I hållmarkstallskogens markskikt dominerar mattor av kråkbär och renlavar.

Från andra världskriget och fram till 1997 har större delen av området varit avspärrat som militärt skyddsområde. Försvarsanläggningarna har nu monterats ned och det gamla bergrummet i området har förseglats. Att området har kvar sina naturvärden än idag är sannolikt en effekt av att militärens verksamhet har förhindrat den bebyggelse och exploatering som skett längs övriga delar av kuststräckan.

Gråberget är redan idag ett viktigt utflyktsmål och området har stor potential att utvecklas ytterligare till förmån för det rörliga friluftslivet. Området är lättillgängligt genom de gamla vägar som finns i området och som påminner

om den militära epoken. Området korsas dessutom av ett flertal mindre stigar. Genom sin närhet till Gävle och sin lättillgänglighet erbjuder området goda möjligheter till naturupplevelser och rekreation. Gråberget är ett av få områden i Gävles närområde där allmänheten har möjlighet att komma ner till stranden. Området nås dessutom inte bara med bil utan också genom kollektivtrafik eller med cykel via den cykelväg som löper parallellt med Bönavägen.

Genom att Gråberget skyddas som naturreservat får de värdefulla hållmarkstallskogarna och klippängarna ett långsiktigt och adekvat skydd. Bildandet av naturreservatet ger även möjlighet att förstärka områdets tillgänglighet för besökare och allmänhet, samtidigt som naturvärdena kan skyddas från eventuellt slitage genom att friluftslivet kanaliseras till lämpliga platser.

Föreskrifter för naturreservatet

Föreskrifterna under A och C nedan utgör inte hinder för förvaltaren av naturreservatet eller av förvaltaren utsedd uppdragstagare att utföra de åtgärder som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet, som framgår av föreskrifterna B1 – B7 nedan och som preciseras i fastställd skötselplan. Inte heller utgör föreskrifterna hinder för länsstyrelsen eller av länsstyrelsen utsedd uppdragstagare att utföra inventeringsverksamhet, nödvändig insamling av bestämningsmaterial, eller annan dokumentation av växt- och djurliv, andra naturförhållanden och friluftsliv inom naturreservatet.

Föreskrifterna utgör inte hinder för normalt underhåll av befintliga vägar, ledningar, sjömärken och VA-anläggningar.

Föreskrifterna utgör inte hinder för försvarsmakten att genomföra militär verksamhet i enlighet med av riksdag och regering givna uppdrag och ansvar.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som gäller enligt andra författningar är det förbjudet att

1. avverka träd eller buskar, eller att ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,

2. uppföra eller anlägga byggnad, brygga, bro, mast, antenn, torn, campingplats, luft- eller markledning, stängsel, hägnad eller annan anläggning,
3. anlägga väg, stig, vandringsled eller parkeringsplats,
4. bedriva vattenverksamhet, som t.ex. att utföra vattenreglering eller leda bort vatten,
5. bedriva täkt, anordna upplag, borra, mejsla, måla, spränga, gräva, schakta, dämna, tippa, fylla ut, dika, dikesrensa, muddra, eller på annat sätt skada mark och block,
6. bedriva mineralutvinning,
7. använda eller sprida kemiska och biologiska bekämpningsmedel, kalk, gödselmedel eller växnäringsämnen,
8. framföra motordrivet fordon annat än på väg som är avsedd för motorfordonstrafik,
9. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,
10. plantera in eller sätta ut växt- eller djurart,
11. utan länsstyrelsens tillstånd upplåta mark för organiserade tävlingar,
12. bedriva jakt på annat än älg och rådjur

Föreskrift 8 ovan utgör inte hinder för älgdragare eller liknande som behövs för uttransport av större vilt från området vid den jakt som är tillåten i naturreservatet. Uttransporten ska ske på så sätt att skador på mark och vegetation minimeras.

Föreskrift 9 ovan utgör inte hinder för jaktlagets uppsättning av tillfälliga skyltar i samband med den jakt som är tillåten i reservatet.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla visst intrång

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktigas ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla följande intrång.

1. Utmärkning av naturreservatets gräns enligt Naturvårdsverkets anvisningar.
2. Uppsättning och underhåll av informationstavlor.
3. Anläggning och underhåll av parkeringsplats, vägavspärningar, vägvisare, stigar, rastplatser, soptunnor och skyltar enligt karta bilaga 3.
4. Genomförande av åtgärder för att vid behov kanalisera besökare för att minimera slitage på känslig klippängsvegetation enligt karta bilaga 3.
5. Genomförande av naturvårdsinriktade restaureringsåtgärder (av engångskaraktär) så som luckhuggning eller ringbarkning, enligt karta bilaga 3.
6. Genomförande av återkommande skötselåtgärder så som frihuggning av enstaka gamla träd eller trädfällning för att öka ljusinsläpp till klippängar eller bibehålla utsikten från rastplatser, enligt karta bilaga 3.
7. Undersökning och dokumentation av växt- och djurliv, andra naturförhållanden och friluftsliv.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet

Utöver vad som gäller enligt andra författningar är det förbjudet att

1. framföra motordrivet fordon annat än på väg som är avsedd för motorfordonstrafik,
2. ta ved, elda annat än på anvisad eldplats med medhavd eller utlagd ved,
3. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller omkullfallna träd och buskar,
4. skada, plocka eller samla in växter, svampar och lavar,
5. klättra i boträd, uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt, samla in djur eller på annat sätt skada eller störa djurlivet,
6. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,

7. skada fast föremål eller ytbildning, så som att omlagra eller bortföra sten, gräva, eller därmed jämförligt,
8. bedriva bergsklättring,
9. utan länsstyrelsens tillstånd använda området för organiserade tävlingar,
10. cykla och rida på annat än befintliga stigar inom området.

Föreskrift 4 ovan utgör inte hinder för plockning för eget behov av sådana bär, matsvampar och växter som inte är rödlistade eller fridlysta.

Föreskrifterna 1, 5 och 6 ovan utgör inte hinder för innehavare av särskild rätt i samband med den jakt som är tillåten i naturreservatet.

Föreskrift 5 utgör inte hinder för tillåtet fiske.

Föreskrift 6 utgör inte hinder för tillfällig skyltning i utbildningssyfte, exempelvis i samband med skolverksamhet. Föreskriften utgör inte heller hinder för tillfällig skyltning i samband med tillståndsgivna organiserade tävlingar enligt föreskrift 9.

Ärendets beredning

Gråberget är genom sitt lättillgängliga och natursköna läge ett populärt utflyktsmål. Större delen av området har dock sedan andra världskriget varit militärt skyddsområde omgärdat av stängsel och därmed otillgängligt för allmänheten. 1997 avvecklades den militära verksamheten på platsen varefter anläggningarna succesivt har tömts och senare även plomberats eller rivits och forslats bort.

Gråberget är sedan länge känt för sin särpräglade vegetation. Redan under första halvan av 1800-talet uppmärksammades den rika floran av klippormbunkar. Gråberget tilldelades 1997 högsta naturvärdesklass i Länsstyrelsens naturvårdsprogram. I Naturvårdsverkets inventering av skyddsvärda statliga skogar 2004 gjorde Länsstyrelsen bedömningen att det är av yttersta vikt att området får ett långsiktigt skydd som naturreservat.

Under 2005 initierade Länsstyrelsen arbetet att skydda Gråberget som naturreservat. Under perioden 2005 t o m 2016 pågick samråd mellan Länsstyrelsen, Gävle kommun, Naturvårdsverket, Fortifikationsverket m fl, främst för att lösa frågor kring ägandet och nyttjandet av markområdet och ansvar för de byggnader och anläggningar som finns i området. Gävle kommun

ställde sig i ett tidigt skede positivt till skyddandet av Gråberget som naturreservat och har implementerat det blivande naturreservatet i sitt kommunala planarbete. Under denna period har det även förts diskussioner med grannar, intresseorganisationer och övriga intressenter kring naturreservatets avgränsning, utformning och kommande skötsel. Inte minst planeringen av friluftslivets användning av området har varit föremål för dialog. År 2013 tecknades ett avtal om intrångsersättning med Gävle kommun, där kommunen godkänner att naturreservatet bildas på kommunens fastighet Bönan 1:1. Den del av Fortifikationsverkets fastighet Bönan 6:1 som omfattas av naturreservatet kommer att överlåtas till Naturvårdsverket i samband med att naturreservatet formellt bildas genom föreliggande beslut.

Förbudet mot att avverka träd eller buskar, eller att ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle, medför att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörda fastigheter. Överenskommelse om ersättning enligt 34 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. och enligt 31 kap. miljöbalken har därför träffats med berörda sakägare.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, har Länsstyrelsen gjort bedömningen att föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Remissynpunkter

Beslut och skötselplan skickades på remiss till sakägare och myndigheter den 14 juni 2018 och till andra berörda den 6 september 2018. Följande synpunkter inkom, med länsstyrelsens bemötande i anslutning:

- Sveriges Geologiska undersökning SGU avstår från att yttra sig.
- Gävle kommun tillstyrker förslaget. Förslaget överensstämmer med gällande detaljplan och Fördjupad översiktsplan för Norrlandet. Kommunen har synpunkter på att de vill att kustleden ska kunna gå genom reservatet och att den ska kunna markeras på samma sätt som resten av kustleden. Kommunen önskar också sätta upp en skylt vid den stora rastplatsen som visar vilka öar etc som man ser från utsiktsplatsen. Kommunen kommenterar även placering av en grindstolpe som placerats utanför fastighetsgränsen till Gävle Bönan 6:1.

Länsstyrelsen synpunkter:

Avseende kommunens synpunkter har länsstyrelsen gjort tillägg och förtydligande i skötselplanen så att kustledens vandringsled kan markeras, underhållas och skylt vid den stora rastplatsen kan sättas upp. Länsstyrelsen

anser att det är fördelaktigt att hålla ”kustledsmarkering” även inom den del av leden som går genom reservatet.

- Havs- och vattenmyndigheten tillstyrker förslag till bildande av och skötselplan för naturreservatet Gråberget. Havs- och vattenmyndigheten anser det viktigt att skyddet för havsmiljöerna inom reservatet ses över och inkluderas i syfte, föreskrifter och skötselplan.

Länsstyrelsen synpunkter:

Länsstyrelsen bedömer att det för närvarande inte finns uppgifter som kopplar till de marina miljöerna i anslutning till naturreservatet.

Länsstyrelsen går till beslut nu vad det gäller Gråberget. Om det framöver visar sig finnas marina värden i anslutning till naturreservatet, kan frågan om naturreservatsbildning av den marina miljön väckas då.

- Försvarsmakten anför att riksdagen i den försvarspolitiska inriktningen för perioden 2016-2020 har beslutat att en sammanhängande planering för totalförsvaret ska återupptas. Beslutet medför att totalförvarsplaneringen ska beaktas i all samhällsplanering. Inom det område som föreslås som naturreservat i rubricerat ärende måste det finnas utrymme för Försvarsmakten att genomföra sitt, av riksdag och regering, givna uppdrag och ansvar utan att begränsas av eventuella reservatsföreskrifter.

Länsstyrelsen synpunkter:

Naturreservatsbeslutsförslaget har ändrats genom att ta bort föreskriften om militära övningar samt genom att lägga till ett undantag i avsnittet om föreskrifter.

- Naturvårdsverket tillstyrker förslaget till naturreservat.
- Skogsstyrelsen har inget att erinra.
- Lars Sunemo, ägare för fastigheten Gävle Bönan 6:1 framför att han har en arrenderätt på fastigheten Bönan 6:1. Lars Sunemo anser att den delen inte ska ingå i naturreservatet.

Länsstyrelsen synpunkter

Länsstyrelsen har fört diskussioner med Lars Sunemo om arrenderätten och inte kommit överens i frågan. Det finns möjligheter att begära ersättning efter det att beslut om Gråbergets naturreservat vunnit laga kraft.

Länsstyrelsens motivering av beslutet

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 1 kap. 1 § andra stycket miljöbalken ska densamma tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Enligt 7 kap. 4 § första stycket miljöbalken får länsstyrelsen förklara ett mark- eller vattenområde som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer, tillgodose behov av områden för friluftslivet, samt även för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer, och/eller skydda, återställa eller nyskapa livsmiljöer för skyddsvärda arter.

Av 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken, följer att det i beslutet ska anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet. Enligt paragrafens tredje stycke får länsstyrelsen meddela beslut om nya inskränkningar eller nya skäl för naturreservat om det behövs för att uppnå syftet med skyddet.

Enligt 7 kap. 6 § miljöbalken får länsstyrelsen förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla visst intrång om det behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet.

Enligt 7 kap. 25 § miljöbalken gäller att vid prövning av frågor om skydd av områden skall hänsyn tas även till enskilda intressen. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse i kapitlet får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet skall tillgodoses.

Enligt 7 kap. 30 § första stycket miljöbalken jämfört med 22 § första meningen förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. får länsstyrelsen meddela föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet.

Beskrivning av området

Gråberget är ett bergigt kustområde, beläget mellan fiskelägena Bönan och Utvalnäs, en dryg mil nordost om Gävle. Den 1 km långa kuststräckan utgör en förkastningslinje där kalt berg stupar brant ned i havet. Området skiljer sig på så vis markant från den i trakten förhärskande moränkusten. Klipporna är som

mest 15 – 20 m höga och erbjuder en hänförande utsikt över havet och öarna utanför. På flera ställen i berget finns också små grottor och skrevor.

Gråberget hyser en särpräglad och intressant vegetation. På de sydvända öppna klipporna och hållarna finns en ovanligt välutvecklad kalkpåverkad klippängsflora. Till karaktärsarterna hör blodnäva, gulmåra, fältmalört, flockfibbla, ljung, tjärblomster och getrams. Här finns även de små ormbunkarna svartbräken, gaffelbräken och murruta. Den sistnämnda har här sin enda förekomst i kommunen och är bara känd från ytterligare två lokaler i länet. Snäckfaunan är också rik och ovanlig med t.ex. mindre kristallsnäcka och löksnäcka. Ovanför de öppna klipporna vidtar en äldre hållmarkstallskog med grova tallar präglade av det vindutsatta läget, som längre in övergår i gammal blandbarrskog. På fuktigare partier växer klibbal, säl, rönn och även grova aspar. Död ved finns spritt i området, främst torrakor men även en del lågor. Havsstranden består av klippor omväxlande med grus och klappersten och är i stort sett vegetationslös.

Området har tidigare varit en militär försvarsanläggning, vilket bl a medfört att en del av de naturliga klipporna sprängts bort. Kvar från den militära epoken finns även gamla kanonvärn, vägar och rester av andra anläggningar. Ingreppen från den militära epoken kan upplevas som sår i landskapet, men förefaller inte ha påverkat områdets flora i någon högre grad. Idag utgör de gamla anläggningarna i första hand en påminnelse om en tid av militär upprustning.

Gråberget har stor potential som besöksmål och friluftsområde då det är mycket naturskönt och samtidigt lättillgängligt med närhet till väg och allmänna kommunikationsmedel. De vägar som finns i området från den militära epoken gör det även lätt att ta sig fram i området. Besöksvärdena förstärks ytterligare av områdets närhet till fiskelägena Bönan och Utvalnäs, båda viktiga turistmål i trakten. Gråberget är även en av de få kuststräckor i Gävles närområde där allmänheten har tillgång till havsstranden

Bedömning

Gråberget behöver skyddas för att tillgodose behovet av orörda skogsområden och för att bevara skogslevande djur och växter. Området bidrar därmed till att uppfylla miljökvalitetsmålet "Levande skogar". Gråbergets hållmarkstallskogar är goda exempel på skogstypen skärgårdsnaturskog, vilket är en prioriterad skogstyp och tillhör den typ av områden som ska prioriteras för skydd enligt Länsstyrelsens och Skogsstyrelsens strategi för formellt skydd av skog i Gävleborgs län (länsstyrelsens rapport 2006:19-21).

Genom att skydda Gråbergets relativt opåverkade kuststräcka mot ingrepp och exploateringar bidrar området även till uppfyllandet av miljökvalitetsmålet "Hav i balans samt levande kust och skärgård".

Genom naturreservatets skötselplan kan områdets tillgänglighet för allmänheten förbättras genom anläggande av parkering, stigar och rastplatser. Genom detta bidrar området till uppfyllandet av regeringens friluftslivsmål. Vidare kan besökare kanaliseras i området för att undvika skador på slitagekänsliga delar som t ex klippängar.

Kuststräckan mellan Bönan och Utvalnäs ingår i riksintresseområde för Kulturmiljö. Länsstyrelsen bedömer att bildandet av Gråbergets naturreservat är förenligt med riksintresseområdet.

Enligt Gävle kommuns översiktsplan för Norrlandet, antagen 26 mars 2012, ingår naturreservatet i område för Naturreservatsutredning, specifikt område N4 Gråberget. Länsstyrelsen bedömer därmed att bildandet av naturreservatet överensstämmer med intentionerna i kommunens översiktsplan. Kommunen tillstyrker även förslaget i sitt yttrande på remissen.

Större delen av naturreservatet berörs av Gävle kommuns beslut om upphävande av detaljplan för Bönan 6:1 m fl (del av) Gråberget, dnr 15SBN52, aktbeteckning 2180k-26310, antagen 2015-02-18 och laga kraft 2016-04-07. I detta detaljplanebeslut upphävs äldre detaljplaner till förmån för bildandet av naturreservat, samtidigt som avgränsning mm preciseras för de privatägda bostadsfastigheterna i området.

En mindre del naturreservatet (del av fastigheten Bönan 1:1) omfattas av detaljplan för Bönan 1:3 m fl, Gråberget, dnr 08BMN724, aktbeteckning 2180K-25417. Det berörda området är i denna detaljplan utpekad som natur, med precisering att området kan komma att ingå i naturreservat.

Länsstyrelsen bedömer att Gråbergets naturreservat är förenligt med gällande detaljplaner i området.

Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk, andra arbetsföretag eller anläggningar ej går att förena med bevarande av områdets värden. Området är av stort värde för bevarande av den biologiska mångfalden. Det är därför enligt länsstyrelsens bedömning ett område som i enlighet med 1 kap. 1 § miljöbalken bör skyddas som naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken. Att så sker bedöms vara förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenområdena enligt 3 och 4 kap. miljöbalken.

I reservatsbildningsprocessen ingår som en del att i alla frågor göra en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen med den utgångspunkten att det ska finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas genom förbudet/inskränkningen, och den belastning som förbudet/inskränkningen har för den enskilde. Vid denna avvägning, enligt 7 kap. 25 § miljöbalken, har

länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses. Länsstyrelsen menar att det avgränsning av naturreservatet och de inskränkningar som gjorts i rätten att använda mark- och vattenområden är nödvändiga, och att de inte är mer omfattande än vad som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet.

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna för den biologiska mångfalden och för allmänheten är så stora att de överväger de negativa effekter som kan uppstå för allmänheten och för berörda fastighets- och sakägare.

Länsstyrelsen bedömer att det i dagsläget inte behövs någon reglering av jakt på älg och rådjur i området. Om det i framtiden visar sig att områdets värden för friluftslivet påverkas negativt av den jakt som bedrivs i reservatet kan denna bedömning komma att ändras.

Länsstyrelsen bedömer även att ridning och cykling på befintliga stigar inom området är möjlig, då det i dagsläget inte finns några tecken på att denna form av friluftsliv har någon negativ påverkan på området. Om det i framtiden uppstår problem med slitage eller markskador relaterade till dessa verksamheter kan länsstyrelsens bedömning i frågan komma att ändras.

Upplysningar

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § andra stycket miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte (7 kap. 26 § miljöbalken). Enligt 7 kap. 7 § sista stycket miljöbalken gäller att beslut om dispens får meddelas endast om intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning på naturreservatet eller på något annat område.

Länsstyrelsen ska bedriva tillsyn över naturreservatet. I tillsynen ingår att tillse att reservatsföreskrifterna följs.

Av 29 kap. 2 och 2 a §§ miljöbalken följer bland annat att det kan medföra straffansvar att orsaka skada i eller bryta mot föreskrift som meddelats för ett naturreservat.

Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Eftersom naturreservatet syftar till att bevara biologisk mångfald ska eventuella vindfällan och stormskadad skog lämnas. Bestämmelserna i 5, 6 och 10 §§ skogsvårdslagen (1979:429) ska inte tillämpas inom naturreservatet.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 6.

Beslutet har fattats av landshövdingen Per Bill. Ärendet har handlagts av biolog Johanna Ehlin och föredragits av enhetschef Ann Gudéhn, Jurist Ann-Charlotte Nyman och biolog Rie Stageggard har deltagit i ärendet.

Per Bill

Ann Gudehn

Denna handling är godkänd i Länsstyrelsens elektroniska system och har därför ingen namnunderskrift.

Bilagor:

1. Beslutskarta
2. Översiktskarta
3. Föreskriftskarta
4. Skötselplan
5. Sändlista
6. Hur man överklagar

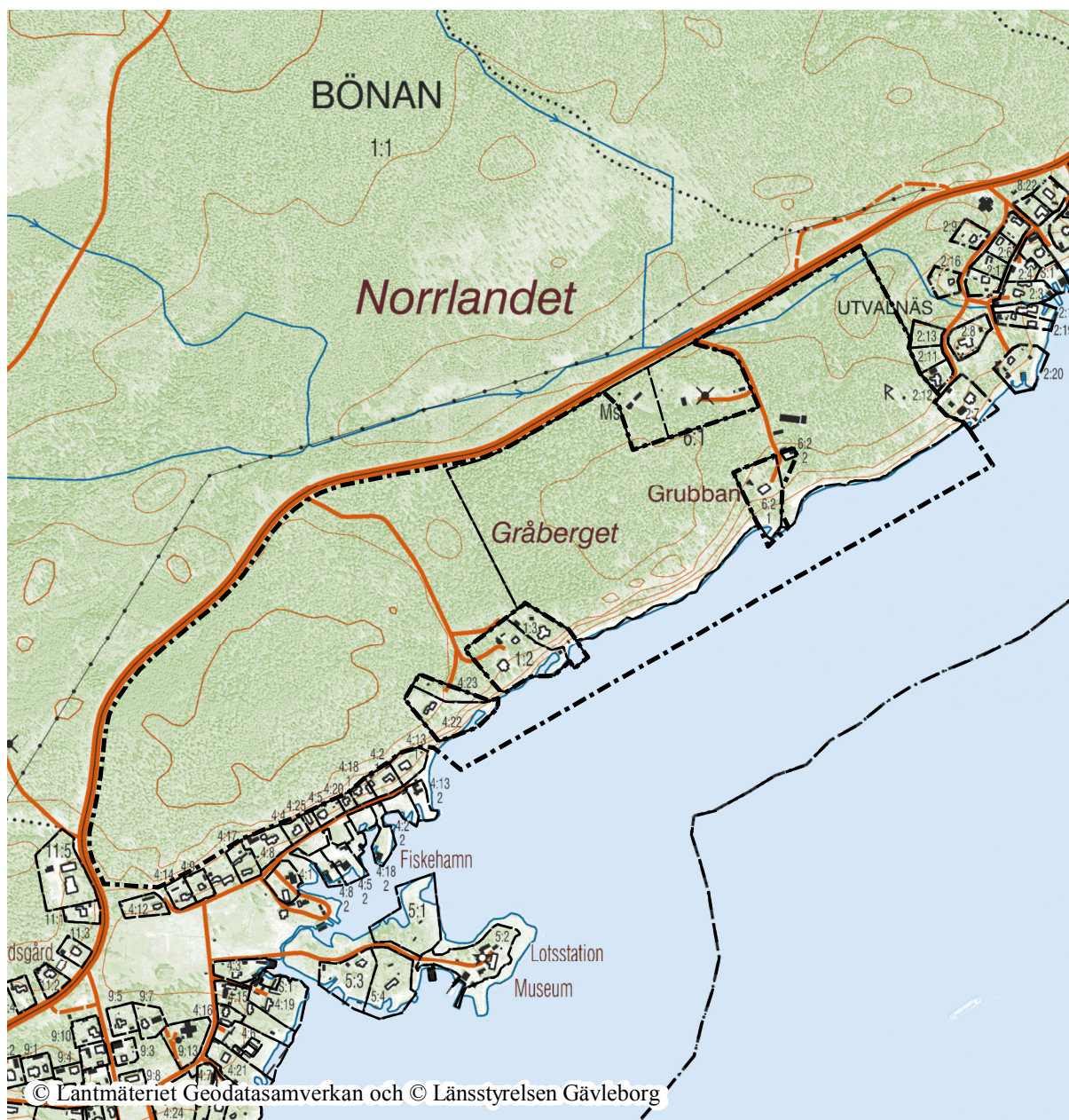

Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör beslut
2018-11-19

Dnr 511-5531-2011 Bilaga 1
80-240

Gråbergets Naturreservat Beslutskarta

Bakgrundskarta: Fastighetskartan
Centrumkoordinater (SWEREF99 TM)
N: 6736515 E: 626493
Skala 1:10 000

0 50 100 200 300 400 500 Meter

Beslutskarta för Gråbergets naturreservat
Gränsen är delvis inmätt i fält

----- Gräns för naturreservatet
----- Fastighetsgränser

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	010-225 10 00	010-225 11 50	gavleborg@lansstyrelsen.se

Tillhör beslut
2018-11-19

Dnr 511-5531-2011 Bilaga 2
80-240

Länsstyrelsen
Gävleborg

Gråbergets Naturreservat Översiktskarta

Centrumkoordinater (SWEREF99 TM)
N: 6736515 E: 626493

Bakgrundskarta: Vägkartan

Skala 1:100 000

 Gråbergets naturreservat

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	010-225 10 00	010-225 11 50	gavleborg@lansstyrelsen.se

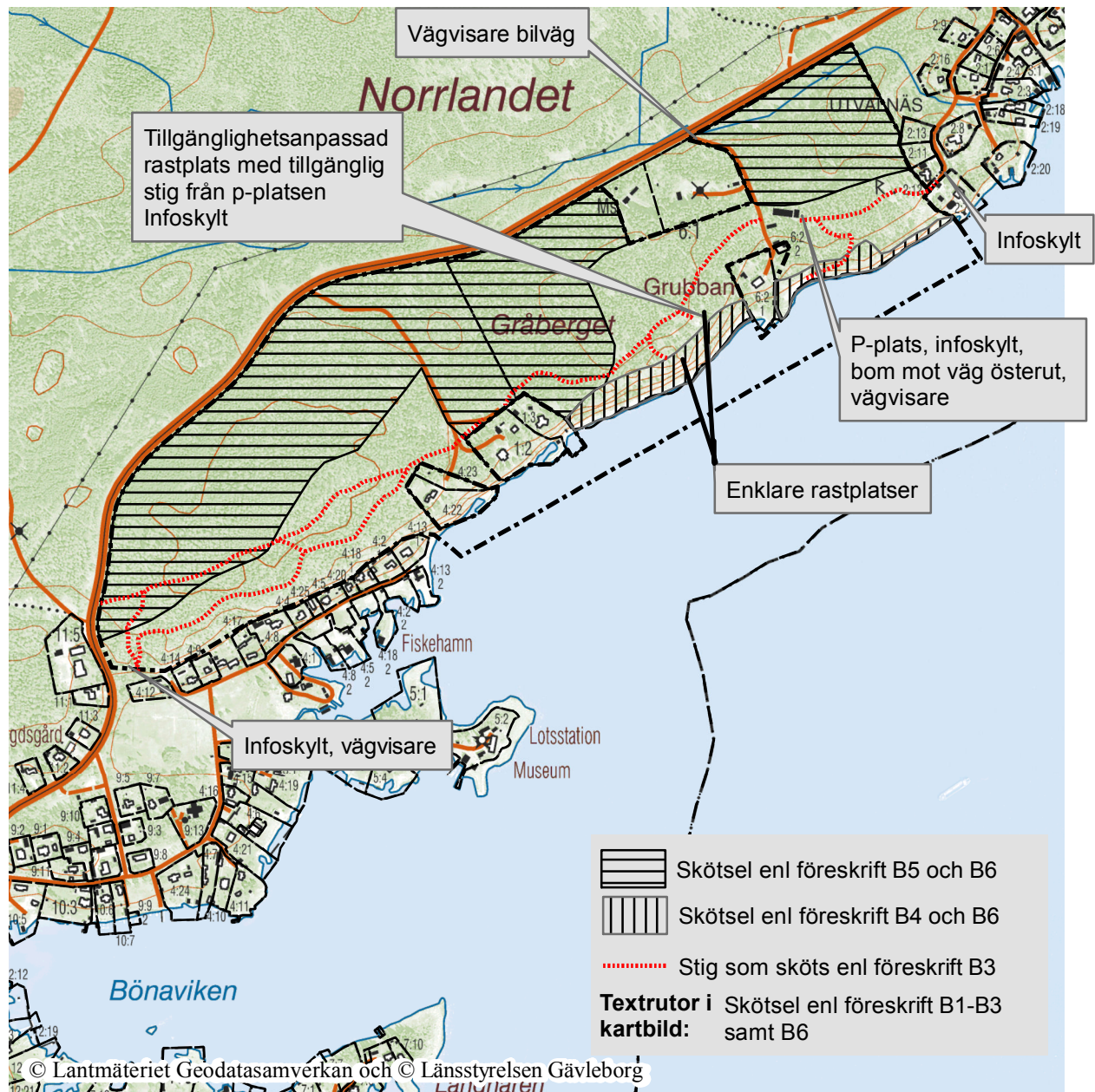
Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör beslut
2018-11-19

Dnr 511-5531-2011
80-240

Bilaga 3

Gråbergets Naturreservat Föreskriftskarta

Bakgrundskarta: Fastighetskartan
Centrumkoordinater (SWEREF99 TM)
N: 6736515 E: 626493
Skala 1:10 000

0 50 100 200 300 400 500 Meter

Föreskriftskarta för Gråbergets Naturreservat
Gränsen är delvis inmätt i fält

--- Gräns för naturreservatet
- - - Fastighetsgränser

Postadress

Besöksadress

Telefon

E-post adress

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

Borgmästarplan

010-225 10 00

gavleborg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

SKÖTSELPLAN FÖR GRÅBERGETS NATURRESERVAT

2018-11-19

Dnr 511-5531-2011
80-240

Bilaga 4

1 (10)

Naturvårdsenheten

Se sändlista

SKÖTSELPLAN FÖR GRÅBERGETS NATURRESERVAT

BESKRIVNINGSDDEL

I skötselplanen anges målen med naturreservatet och de ska ligga till grund för dess vård och skötsel. Naturreservatet ska utmärkas genom förvaltarens försorg enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

1. Beskrivning av bevarandevärdena

1.1 Administrativa data

Objektnamn	Gråbergets naturreservat
NVR-id	21-2046813
Län	Gävleborgs län
Kommun	Gävle kommun
Arealer (från VIC Natur):	Total areal 49,3 ha Därav landareal 43,2 ha Hav 6,1 ha Produktiv skogsmark 38,5 ha Naturskog* ca 15 ha *Areal från Länsstyrelsens naturskogsinventering
Naturtyper enligt Natura 2000 (preliminära arealer enligt NNK):	Taiga (9010) 15,4 ha Sten och grusvallar (1220) 0,01 ha
Naturtyper landareal (enligt Metrias naturtypskartering KNAS):	Tallskog 17,8 ha Barrblandskog 12,0 ha Granskog 2,7 ha Lövblandad barrskog 5,7 ha Triviallövskog 0,3 ha Övriga skogsimpediment 4,7 ha Hav 6,1 ha
Prioriterade bevarandevärden: Markslag	Skog Klippor och bergsbranter

Naturtyper	Stränder Hällmarkstallskog Barrblandskog Klippängsvegetation
Strukturer	Gamla grova träd Död ved Kalkrika klippor
Växt- och djursamhällen	Klippängsvegetation Artrik snäckfauna
Arter (ArtDatabanken 2015, Rödlistade arter i Sverige 2015, ArtDatabanken SLU, Uppsala)	Fältmalört (<i>Artemisia campestris</i>) Blodnäva (<i>Geranium sanguineum</i>) Svartbräken (<i>Asplenium trichomanes</i>) Gaffelbräken (<i>Asplenium septentrionale</i>) Murruta (<i>Asplenium ruta-muraria</i>) Kalbinka (<i>Erigeron acris</i> ssp. <i>droebachiensis</i>) Kristallsnäcka (<i>Vitrea contracta</i>) Löksnäcka (<i>Oxychilus alliarius</i>)
Friluftsliv	Upplevelser och rekreation
Bebyggelse och anläggningar	Vägar till privatbostäderna vid Grubban, Solklippan och Örnboet. Stigar Parkeringsplats Rastplatser Sjömärke Förrådsbyggnader (utarrenderade)

1.2 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning

Gråberget består av till största delen av äldre skogsmark. De kustnära hällmarkstallskogarna är till stor del naturskogsartade, medan skogsmarken längre in från stranden i varierande grad är påverkad av modernt skogsbruk.

Hela den norra delen av området var under andra halvan av 1900-talet ett militärt skyddsområde med en omfattande underjordisk försvarsanläggning. Anläggningen lades ned 1997 och har sedan succesivt tömts och plomberats. Vissa byggnader har även rivits. Den militära verksamheten har lämnat rikligt

med spår i områdets östra delar i form av gamla vägar, söndersprängda klippor, betongfundament och liknande.

1.3 Områdets bevarandevärden

1.3.1 Biologiska bevarandevärden

Reservatet utgörs till större delen av småkuperad och blockrik skogsmark. Det som gör Gråberget skyddsvärt är den äldre och relativa opåverkade hållmarkstallskogen, samt den för regionen särpräglade klippängsvegetationen knuten till de kalkrika klipporna. Tallen dominerar Gråbergets skogar, men där marken är fuktigare växer gran in tillsammans med lövträd. På sina håll förekommer grövre aspar. Markvegetationen domineras av mattor av kråkbär och renlavar. I bergbranterna finns rikligt med knotiga och gamla tallar, både levande och i form av torrakor och lågor. Död ved finns allmänt förekommande i området.

I hållmarkstallskogen är karaktärsväxterna renlavar, islandslav och i de fuktigare partierna vitmossor. Fältskiktet är sparsamt utvecklat med ljung, lingon och kråkbär.

Floran på de kalkrika klipporna är säregen med en blandning av torrängsarter och klippspringsormbunkar. Vegetationen kännetecknas av rikliga förekomster av sol- och värmekrävande arter som t.ex. blodnäva och fältmalört som på Gråberget har sina nordligaste utposter i landet. Andra intressanta växter är *Asplenium*-arterna murruta (endast känd från två andra lokaler i länet), samt gaffelbräken och svartbräken som förekommer i rikliga mängder.

Reservatet hyser en sällsynt rik snäckfauna av olika arter, t.ex. klippspolsnäcka, löksnäcka, mindre kristallsnäcka och sidensnäcka. Vad fågellivet beträffar kan typiska barrskogsarter som spillkråka (Natura 2000-art enligt EU:s fågeldirektiv), större hackspett, större korsnäbb, talltita, tofsmes och korp ses eller höras i området.

1.3.2 Kulturhistoriska bevarandevärden

Naturreservatet ligger inom riksintresseområde för kulturmiljövård.

Riksintresseområdet syftar huvudsakligen till att bevara bebyggelsen i de gamla fiskelägena samt de stora sommarvillor från förra sekelskiftet som finns spridda på Norrlandet. Ingen sådan bebyggelse finns inom naturreservatet.

I områdets nordostligaste del finns en kulturlämning i form av ett röse, enligt fornminnesregistret ett gravröse från bronsålderstid.

1.3.3 Geovetenskapliga bevarandevärden

Gråbergets spektakulära topografi med de höga klippformationerna som stupar brant ned i havet har sitt ursprung i en förkastningslinje som sträcker sig vidare ut i urbergsöarna Vitgrund och Norrskär. Förkastningslinjen avskiljer den

norrut vanligare granatögongnejsen från Gävlebuktens sedimentära bergarter, kalksten och Gävlesandsten. Enligt SGU:s digitala berggrundskarta utgörs berggrunden i naturreservatet av sura intrusivbergarter. I direkt anslutning till naturreservatets sydgräns (mot bebyggelsen i Bönan) finns dock en relativt stor förekomst av karbonatrika sedimentära bergarter, dvs Gävlebuktens ordoviciska kalksten. Det är förekomsten av kalksten som skapar förutsättningarna för områdets unika klippängsvegetation.

1.3.4 Bevarandevärden för friluftsliv

Området är av stort intresse för friluftslivet. Gråberget har stor potential som utflyktsmål och för det rörliga friluftslivet. Området erbjuder genom sin närhet till Gävle och genom sin relativa lättillgänglighet även för den som inte är bilburen goda möjligheter till naturupplevelser och rekreation. Områdets värden för friluftslivet kommer ytterligare att förstärkas genom den förbättrade tillgänglighet skötseln av naturreservatet medför.

1.4 Källförteckning

Lind, A. 1997. Gråberget – från militärt skyddsområde till natur- och friluftsområde. Gävle kommun.

Värdefull natur i Gävleborg. 1997. Länsstyrelsen Gävleborg 1997:12.

Waldén, H. W. 1996. Snäckor och sniglar i Gävleborgs län. Länsstyrelsen Gävleborg 1996:13.

Skyddsvärda statliga skogar – Dalarnas, Gävleborgs och Västernorrlands län. 2004. Naturvårdsverket, rapport 5342.

Ståhl, P (red). 2016. Gästriklands flora.

PLANDEL

2. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Naturreservatet är indelat i 5 skötselområden, vilka utgår från den skötsel som ska genomföras. Skötselområdena är:

- 1: Naturskogsartad hällmarkstallskog
- 2: Barrblandskogar med inslag av löv
- 3: Kalkrika klippor, bergsbranter och stränder
- 4: Vattenområde
- 5: Friluftsliv

Skötselplanens skötselområde 1: Naturskogsartad hällmarkstallskog, 13 ha

Beskrivning

Skötselområdet består av gammal kustnära hällmarkstallskog av tydlig naturskogskaraktär. Gamla tallar förekommer rikligt och död ved finns i området i form av torrakor och lågor.

Bevarandemål

Skogen skall utgöras av gammal naturskogsartad kustnära hållmarkstallskog med strukturer som gamla träd och döda stående och liggande träd. Skogen utvecklas fritt genom naturlig dynamik och naturliga processer. Arealen taiga (9010) i hela reservatet är minst 15 hektar.

Skötselåtgärder

Inga skötselåtgärder planeras i området.

Skötselplanens skötselområde 2: Barrblandskogar med inslag av löv, 24 haBeskrivning

Området består i huvudsak av äldre barrdominerad skogsmark med visst inslag av löv, främst i fuktigare partier. Vissa mindre områden utgörs av yngre eller medelålders skogsmark.

Bevarandemål

Området utvecklas succesivt till naturskogsartad barrblandskog präglad av sitt kustnära läge. Skogsmarken uppvisar en naturlig dynamik. Luckighet och naturlig föryngring kan förekomma vid vindfällning av träd. Strukturer som döda stående och liggande träd förekommer allmänt i området. Arealen taiga i hela reservatet är minst 15 ha och ökar med tiden i och med att skogen utvecklar naturskogsqualiteter.

Skötselåtgärder:

Området lämnas i huvudsak för fri utveckling.

Grova gamla tallar kan i något fall friställas för att gynna förekomsten av gammal solexponerad ved.

Vid behov kan enstaka träd tas bort för att öka ljusinsläppet till områden med kalkpåverkad klippängsvegetation.

I bestånd med yngre eller medelålders skog med låga naturvärden kan viss restaurering ske för att påskynda utvecklingen av naturskogsstrukturer. Detta kan vara åtgärder som luckhuggning eller ringbarkning av enstaka träd.

Skötselplanens skötselområde 3: Kalkrika klippor, bergsbranter och stränder, 2 haBeskrivning

Skötselområdet består av kalkrika klipp hållar och bergsbranter mot stranden, samt strandremsan bestående av omväxlande klippor, block och grus.

De dramatiska klipporna bjuder besökaren en vacker utsikt över havet och öarna utanför. Öster om Grubban finns en större grus- och klapperstrand med tydliga strandvallar.

På de sydvända klipporna finns en mycket intressant örtrik klippängsflora med sydliga arter som fältmalört, blodnäva och tjärblomster. I klippspringorna finns tre ormbunksarter ur släktet *Asplenium*: svartbräken, gaffelbräken och murruta. På strandklipporna finns även en av länets två förekomster av kalbinka, en sällsynt underart till gråbinka.

Bevarandemål

Klipporna och stränderna är tillgängliga för besökare som vill uppleva utsikten över havet.

Den säregna klippängsvegetationen med tillhörande typiska och sällsynta arter har god status utan negativ påverkan av slitage.

Arealen sten- och grusvallar (1220) är minst 0,01 ha.

Skötselåtgärder:

Vid behov kan enstaka träd och buskar av igenväxningskaraktär tas bort för att gynna den ljuskrävande klippängsvegetationen.

Om besöksstrycket blir stort, så att risk finns att känsliga vegetationsområden skadas av slitage, kan det behövas åtgärder för att minska slitaget.

Skötselplanens skötselområde 4: Vattenområde

Beskrivning

Skötselområdet består av vattenområdet närmast stranden.

Bevarandemål:

Vattenområdet utsätts inte för negativ påverkan.

Skötselåtgärder:

Inga åtgärder planeras.

Skötselplanens skötselområde 5: Friluftsliv

Beskrivning

Gråberget är ett fint tätortsnära utflyktsmål och naturreservatets anläggningar underlättar för besökaren att uppleva området. En parkeringsplats med entrépunkt till naturreservatet iordningställs längs vägen ned mot Grubban.

Från parkeringen anläggs en tillgänglighetsanpassad stig till en tillgänglighetsanpassad rastplats samt två eller tre enklare rastplatser.

Det nätverk av stigar som finns i området gör att stora delar av reservatet är lätta att besöka. Delar av stigsystemet kan på sikt komma att ingå som en del av en av kommunen planerad strandpromenad på Norrlandet. Spritt i området med koncentration i de östra delarna finns metallskrot, uppstickande metallföremål och dylikt, samt även viss åverkan i form av klotter på träd och sten.

Bevarandemål:

- Naturreservatets gränser är tydligt markerade
- Naturreservatet har en väl underhållen och välkomnande entrépunkt med parkeringsplats och informationstavla
- Fyra stycken väl underhållna informationstavlor med reservatsinformation finns i området
- Det finns en tillgänglighetsanpassad, väl underhållen rastplats med eldplats, utlagd ved och soptunna, samt minst två enklare rastplatser
- En tillgänglighetsanpassad stig finns från entrépunkt/parkeringsplats till den stora rastplatsen
- Skötselplanens stigar är väl framkomliga
- En skylt med information om vilka öar och platser som finns ska sättas upp vid den stora rastplatsen (genomförs av kommunen i anslutning till kustleden).
- Kustleden markeras genom markering och skyltning på samma sätt som övrig del av kustleden (genomförs av kommunen).

Skötselåtgärder:

Reservatets gränser markeras och underhålls löpande.

En parkeringsplats med låga räcken iordningställs på befintlig gammal betongplatta. Vägen österut från parkeringsplatsen spärras med vägbom, stenblock eller liknande.

En lättillgänglig rastplats med eldplats, vedförråd och soptunna anläggs på ett sätt som smälter väl in i landskapet. Två enklare rastplatser med eldstad iordningställs. Rastplatserna skall hållas väl underhållna.

Cykelparkering med fastlåsningsmöjlighet kan monteras, om behov finns, vid anslutningsvägar till reservatet.

Viss siktröjning med fällning av enstaka träd kan vid behov utföras i anslutning till den stora rastplatsen.

En tillgänglighetsanpassad stig anläggs från parkeringen till rastplatsen.

De stigar som anges på skötselplanens karta hålls väl framkomliga. Stigarna kan eventuellt markeras med färg, brickor eller liknande. Delar av stigsystemet kan komma att ingå i en framtida kommunal vandringsled.

Informationstavlor sätts upp och underhålls löpande.

En vägvisare sätts upp vid Utvalnäs vägen vid avfarten mot Grubban.

Enkla pekare kan sättas upp vid stigarna i reservatet.

Initialt och vid behov bör området "städas" från skrot, uppstickande metallföremål och liknande, samt även saneras från klotter på träd och klippor.

En folder om området bör på sikt tas fram.

För den del av kustleden som kommer att ingå i reservatet ska en överenskommelse om skötsel göras med Gävle kommun.

3. Uppföljning

3.1 Uppföljning av skötselåtgärder

Länsstyrelsens personal eller andra av länsstyrelsen anlitade entreprenörer ansvarar för dokumentation och rapportering av vilka åtgärder som genomförts och när de genomförts. Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning och utvärdering av genomförda skötselåtgärder sker för:

- Frihuggning av enstaka gamla träd
- Avverkning för ökat ljusinsläpp till klippängsvegetation
- Eventuella restaureringsåtgärder i skogsmark
- Anläggning och underhåll av besöksanläggningar

3.2 Uppföljning av bevarandemål

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen specificeras i dokumentet "Uppföljningsplan för Gråbergets naturreservat" vilket fastställs i samband med naturreservatets bildande. Mer information om Länsstyrelsens uppföljning finns i "Uppföljning av skyddade områden i Gävleborgs län – policy och översiktlig plan 2012".

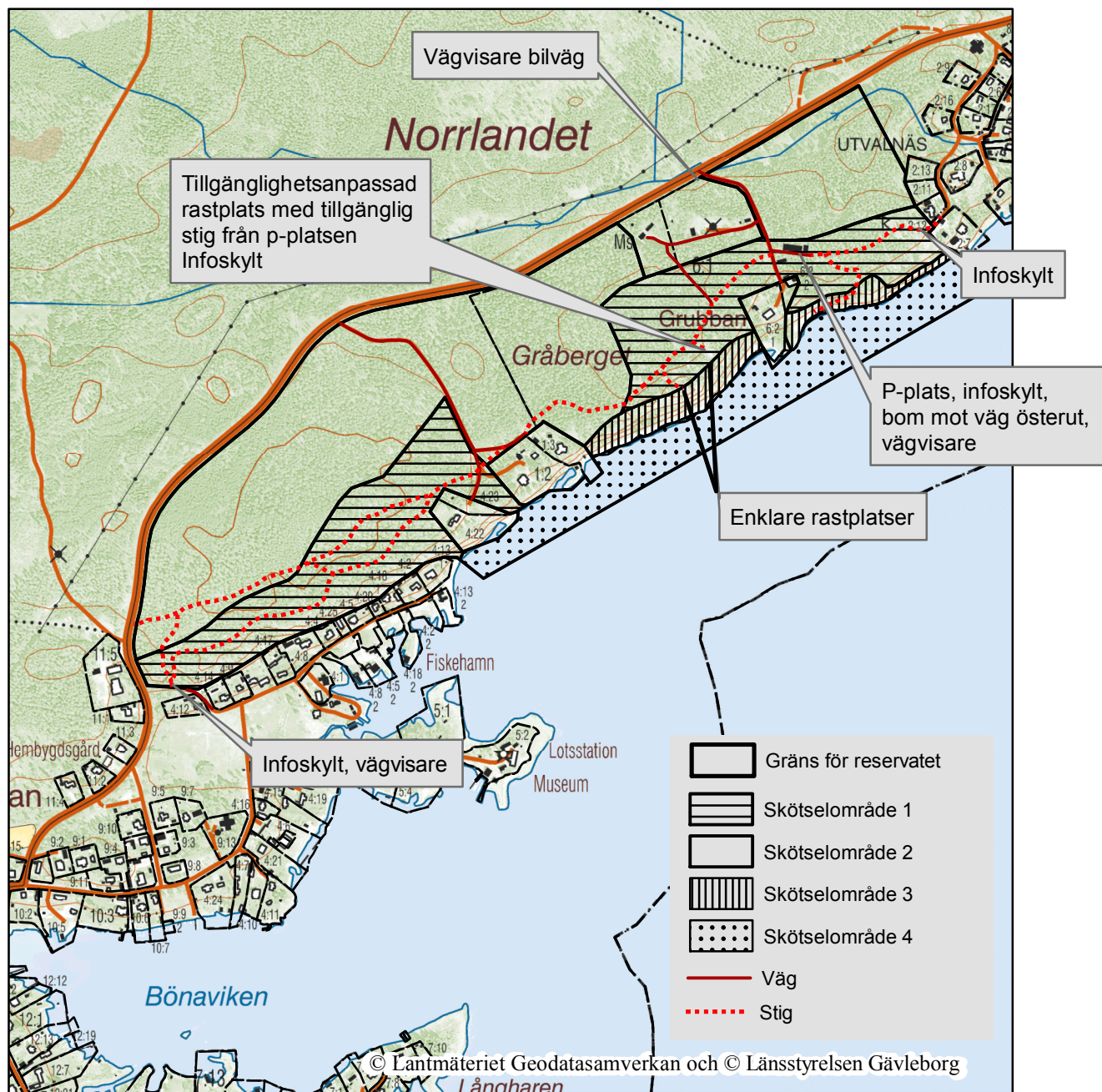
4. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Var	Frekvens	Priori- tering	Finansiering
Frihuggning av gamla träd	Vid behov	Skötselområde 2	Vid behov	3	Skötselanslaget
Röjning för att gynna klippängsvegetation	Vid behov	Skötselområde 1 & 3	Vid behov	2	Skötselanslaget
Kanalisering av besökare	Vid behov	Skötselområde 3	Vid behov	2	Skötselanslaget
Utmärkning och underhåll av gräns	Initialt och vid behov	Hela reservatet	Initialt och vid behov	1	Skötselanslaget
Uppsättning och underhåll av informationstavlor	Initialt och vid behov	Enligt karta	Initialt och vid behov	1	Skötselanslaget eller kommunal finansiering
Anläggning och underhåll av parkeringsplats	Initialt och vid behov	Enligt karta	Initialt och vid behov	1	Skötselanslaget

Anläggning och underhåll av rastplatser	Initialt och vid behov	Enligt karta	Initialt och vid behov	1	Skötselanslaget
Anläggning och underhåll av tillgänglighetsanpassad stig till rastplats	Initialt och vid behov	Enligt karta	Initialt och vid behov	1	Skötselanslaget
Siktröjning vid rastplats	Vid behov	Enligt karta	Vid behov	2	Skötselanslaget
Markering av stigar	Initialt och vid behov	Enligt karta	Initialt och vid behov	2	Skötselanslaget eller kommunal finansiering
Underhåll av framkomlighet på stigar	Vid behov	Enligt karta	Initialt och vid behov	1	Skötselanslaget eller kommunal finansiering
Utarbeta en folder om naturreservatet	På sikt			3	Skötselanslaget
Städning av området samt klottersanering	Initialt och vid behov	Hela området	Initialt och vid behov	1	Skötselanslaget

5. Revidering

Skötselplanen gäller tillsvidare, men bör löpande ses över och revideras vid behov. Om inte tidigare kan det vara lämpligt att revidera skötselplanen om ca 15 år.

Länsstyrelsen
GävleborgGråbergets Naturreservat
Skötselområdeskarta

Bakgrundskarta: Ortofoto

Skala 1:10 000

0 50 100 200 300 400 500 Meter

Karta tillhörande skötselplan för Gråbergets naturreservat
Gränsen är delvis inmätt i fältCentrumkoordinater (SWEREF99 TM)
N: 6736515 E: 626493

Postadress

Besöksadress

Telefon

Faxnummer

E-post adress

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

Borgmästarplan

010-225 10 00

010-225 11 50

gavleborg@lansstyrelsen.se

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga detta beslut skall Ni göra det **skriftligen** hos **Regeringen, Miljödepartementet**.

Brevet med överklagandet skall dock lämnas eller skickas till:

Länsstyrelsen Gävleborg
801 70 Gävle

eller via e-post till:

gavleborg@lansstyrelsen.se

Skrivelsen med överklagandet måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet.

Om överklagandet kommer in för sent kan det inte tas upp till prövning.

I överklagandet ska Ni ange

1. Ert namn och Er adress
2. vilket beslut Ni överklagar (diarienummer eller motsvarande)
3. vilken ändring Ni vill ha, samt
4. vilka skäl Ni anser att Ni har för ändringen.

Vill Ni veta mera om hur man överklagar kan Ni ta kontakt med Naturvårdsenheten vid Länsstyrelsen, telefon 010-225 10 00.

UPPLYSNINGAR

Regeringen prövar efter överklagande beslut av statliga myndigheter i frågor som rör bildande av naturreservat, utom frågor om ersättning, (18 kap 1 § miljöbalken).

Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen och Havs- och vattenmyndigheten får överklaga beslut om bildande av naturreservat (40 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.).

Beslut om bildande av naturreservat får även överklagas av den som domen eller beslutet angår, om avgörandet har gått honom eller henne emot samt den myndighet, kommunala nämnd eller annan som enligt vad som är särskilt föreskrivet i balken eller i föreskrifter meddelade med stöd av balken har rätt att överklaga. Denna paragraf innebär inte någon inskränkning av rätten att överklaga enligt bestämmelser i rättegångsbalken (16 kap 12 § miljöbalken).